

ARGUMENTUM

news opinion analysis

Qeveria “Rama 4” nis zyrtarisht detyrën

- Rotacioni, jo përrallë por domosdoshmëri demokratike!
- SHBA propozon planin e paqes në Gaza,
- Vizioni Strategjik i Kinës në Samitin SCO 2025

Të dashur lexues dhe ndjekës të Argumentum.al,

Argumentum.al tashmë nga muaji prill 2022 vjen në versionin e një reviste të përmuajshme politike-diplomatike të cilën mund ta shfletoni online.

Ky botim mujor ofron një kombinim të qartë të lajmeve në vend, rajon dhe botë, si dhe opinioneve dhe analizave për ngjarjet e zhvilluara përgjatë një muaji. Duke falënderuar secilin prej jush për vëmendjen dhe besimin ndaj medias tonë, ju premtojmë që do të vijojmë të sjellim për ju analizat objektive mbi zhvillimet kryesore në Vend, Rajon, Europë dhe në Botë.

Argumentum.al përpiqet të jetë burim autoritar i gazetarisë me analiza dhe komente mbi marrëdhëniet ndërkombëtare,

politikën botërore dhe një gamë të gjerë çështjesh me rëndësi globale duke sjelle materiale ekskluzive. Kjo falë edhe kontributit të disa prej emrave të njohur të politikës dhe publicistikës shqiptare dhe bashkëpunorëve të tjerë vendas dhe të huaj. Në të njëjtën kohë Argumentum.al është e hapur për komente e mendime të lexueseve të saj.

Lexoni falas mbi çështjet e brendshme dhe ndërkombëtare në revisten Argumentum.al në shqip dhe anglisht!

“Argumentum”, një proces intelektual ...

Marjana DODA
Kryeredaktore

Përmbajtja

03 SPECIALE

- Qeveria e re ‘Rama 4’ betohet në Presidencë dhe nis mandatin zyrtarisht.

05 OP/ED

- Rotacioni, jo përrallë por domosdoshmëri demokratike!

07 JO VETEM LAJMI

- Këshilli i Ambasadorëve Shqiptarë dënon sulmin rus me dronë në territorin polak.
- SHBA propozon planin e paqes në Gaza, përfundim i luftës dhe kthim i pengjeve.

11 FOKUS

- ELEFANTI NË DHOMË

13 REALPOLITIK

- Kthesë apo thikë me dy presa?! Stuhia palestineze në Nju Jork! Sa ndryshime në krye të diplomacisë!

15 POLITIKË

- “Shqipëria 2030 në BE”: Fjalimi i Kryeministrit Rama në hapjen e legjislaturës së re.
- Presidenti Begaj takon Trump: Miqësia shqiptaro-ameri-

kane, lidhje e pathyeshme.

19 RAJONI

- SHBA pezullon dialogun e planifikuar strategjik me Kosovën, shkak deklaratat e Kryeministrit Kurti.

20 BOTA

- “Iniciativa për Qeverisjen Globale”: Vizioni Strategjik i Kinës në Samitin SCO 2025.
- Lavrov akuzon Perëndimin në OKB për minimin e paqes në Ballkan.

ENGLISH EDITION

23 IN FOCUS

- U.S.A.–Kosovo strategic cooperation is vital for ensuring peace and stability in the region and in Europe.

24 OP/ED

- From Kaliningrad to Belgrade: Euro-Atlantic Threat Cordon.

26 REALPOLITIK

- The Troika that defies the West!

29 GLOBAL

- Azerbaijan and the conflict with Armenia over the Nagorno-Karabakh region!

QEVERIA E RE ‘RAMA 4’ betohet në Presidencë dhe nis mandatin zyrtarisht

Më 19 shtator 2025, Kryeministri Edi Rama dhe kabineti i tij i ri qeveritar u betuan zyrtarisht para Presidentit të Republikës në Presidencë, duke shënuar fillimin e mandatit të katërt radhazi të Partisë Socialiste në drejtimin e vendit. Ky moment konsolidon një periudhë të gjatë qeverisjeje të së majtës në Shqipëri, që prej vitit 2013, dhe përfaqëson një fazë të re politike, me sfida të reja ekonomike, shoqërore dhe integruese për vendin. Pas leximit të Dekretit të Presidentit për emërimin e Këshillit të Ministrave, ministrat e rinj u betuan me dorën mbi Kushtetutë sipas formulës së betimit: “Betohem në nderin tim, se do të zbatoj me përpikmëri Kushtetutën dhe ligjet, si dhe do të kryej me përgjegjësi detyrën shumë të rëndësishme që më është besuar, të anëtarit të Këshillit të Ministrave!”

Kryeministri Rama zhvillon mbledhjen e parë të qeverisë së re

Pas betimit në Presidencë, Kryeministri Edi Rama zhvilloi sot në ambientet e Kryeministrit mbledhjen e parë të Këshillit të Ministrave me kabinetin e ri qeveritar.

Pas ceremonisë së betimit para Presidentit të Re-

publikës, Bajram Begaj, Kryeministri Rama dhe 16 ministrat e kabinetit qeveritar u drejtuan godinës së Kryeministrit, duke ecur përgjatë bulevardit “Dëshmorët e Kombit”.

Ashtu siç e parashikon edhe protokoli zyrtar, Kryeministri Rama dhe ministrat e kabinetit qeveritar realizuan fillimisht foton familjare në shkallët e Kryeministrit dhe më pas u drejtuan sallës së mbledhjeve të Këshillit të Ministrave.

Qeveria “Rama 4” vjen pas fitores së Partisë Socialiste në zgjedhjet parlamentare të vitit 2025, duke ruajtur shumicën në Kuvend dhe duke konfirmuar besimin e një pjese të konsiderueshme të elektoratit në vazhdimësinë e reformave të ndërmarra. Programi qeverisës i këtij mandati pritet të fokusohet në rritjen ekonomike të qëndrueshme, përsheptimin e procesit të integritetit europian, modernizimin e administratës publike, si dhe në përmirësimin e cilësisë së jetës dhe shërbimeve publike.

Ky mandat shënon gjithashtu një test të rëndësishëm politik për lidhshmërinë e Kryeministrit Rama dhe për aftësinë e Partisë Socialiste për të përballuar sfidat e një dekade të re në pushtet, në një klimë të re sociale dhe ekonomike brenda dhe jashtë vendit.

Qeveria e re u dekretua me këtë përbërje

Z. Edi Rama

Kryeministër; Kryeministri ushtron dhe përgjegjësitë për ngritjen dhe funksionimin e ministrit virtual të inteligjencës artificiale Diella.

Znj. Belinda Balluku

Zv.kryeministër dhe Ministër i Infrastrukturës dhe Energjisë.

Znj. Albana Koçiu

Ministër i Brendshëm

Znj. Elisa Spiropali

Ministër për Evropën dhe Punët e Jashtme

Z. Petrit Malaj

Ministër i Financave

Z. Blendi Gonxhja

Ministër i Turizmit, Kulturës dhe Sportit

Z. Sofjan Jaupaj

Ministër i Mjedisit

Znj. Mirela Kumbaro Furxhi

Ministër i Arsimit

Znj. Evis Sala

Ministër i Shëndetësisë dhe Mirë-qenies Sociale

Znj. Delina Ibrahimaj

Ministër i Ekonomisë dhe Inovacionit

Z. Besfort Lamallari

Ministër i Drejtësisë

Z. Pirro Vengu

Ministër i Mbrojtjes

Z. Andis Salla

Ministër i Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural

Z. Ervin Demo

Ministër i Shtetit për Pushtetin Vendor

Znj. Majlinda Dhuka

Ministër Shteti dhe Kryenegociatore

Znj. Adea Pirdeni

Ministër i Shtetit për Administratën Publike dhe Antikorrupsionin

Z. Toni Gogu

Ministër i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin

Rotacioni, jo përrallë por domosdoshmëri demokratike!

Nga DR. JORGJI KOTE

Mjeshtër i Madh

EKSKLUZIVISHT PER ARGUMENTUM

Në mbledhjen e Asamblesë Kombëtare të PS-së më 11 Shtator, Kryetari i saj, Edi Rama e quajti rotacionin politik demokratik “përrallë” duke iu referuar me gjysmë zëri Suedisë, Norvegjisë dhe Suedisë. Madje, ai u tha asambleistëve socialistë të mos i besojnë atyre që i tregojnë këto përralla. E habitshme, sepse dihet që “përralla treguesit” e këtij parimi të shenjtë të demokracisë liberale janë institucionet më të rëndësishme ku ne jemi ose po duan të anëtarësohemi sa më shpejt: OSBE-ja me Aktin Final të Helsinkit ku ne ”bëmë be dhe rrufe” derisa hymë, KiE-ja, NATO dhe sidomos BE-ja.

Madje, në atë fillim të viteve 90, ishin ato që na mësuam dhe edukuan me frymën dhe praktikën e rotacionit partiak, si kusht, kriter dhe kërkesë e domosdoshme e demokracisë pluraliste, si tipari kryesor që e dallon atë nga monizmi dhe diktatura. Tregojnë se Stalini nuk e donte demokracinë sepse sipas tij, “aty nuk dihet se kush fiton”. Ndërsa në kohën e monizmit rotacioni politik mohohet me argumentin se PPSH-ja përfaqësonte interesat e të gjithëve, ndaj nuk ishte fare nevoja për parti tjetër dhe ca më pak nga opozita, ose me fjalë të tjera rotacioni!

Por le të qëndrojmë pak te pohimi i çuditshëm mbi “përrallën

“ e rotacionit, që urojmë të jetë ” lajthitje” e çastit ose mosnjohje e fakteve historike. Ndryshe, ajo deklaratë mund të jetë synim i hapur për një monizëm të ri por me vello pluraliste.

Fakte të panumurta nga përvoja politike europiane dhe amerikane tregojnë qartë se rotacioni politik në demokracinë pluraliste është faktori dhe avantazhi vendimtar që ka kontribuar në arritje të mëdha politike dhe social-ekonomike në vendet më të mëdha dhe më të përparuar demokratike.

Le ta fillojmë duke u ndalur te tri vendet skandinave, të cilave iu referua fare kalimthi Kryeministri Rama. Është e vërtetë që atje, falë kontributit të tyre përcaktues për shtetin social dhe socializmin

” sui generis” skandinav, partitë social – demokrate atje kanë ” bërë ligjin” gjatë shekullit të kaluar dhe në vijim.

Megjithatë, dhe atje, fakt është se në të tria vendet skandinave, partitë social-demokrate vetëm se kanë dalë të parat, por ato nuk kanë fituar as dhe njëherë të vetme shumicën absolute si PS-ja jonë. Herë herë i janë afruar, në raste të tjera kanë fituar vetëm 1/3 dhe ¼ e vendeve në Parlament. Për rrjedhojë, ato kanë qenë të detyruara të qeverisin vazhdimisht me 2 – 3 partnerë të tjerë në koalicionet qeveritare. Më konkretisht, në Norvegji, laburistët drejtojnë aktualisht një qeveri pakice; madje, ndonëse kanë qenë të parat, meqenëse nuk kanë krijuar dot

koalicione me të tjerët, pas vitit 1945 dhe sidomos në dy dekadat e fundit kanë kaluar në shumë raste në opozitë. Ndërkohë, në Danimarkë, pas vitit 2000 erdhën në pushtet të djathtët e moderuar dhe këto 10 vitet e fundit të parët janë sërish social-demokratët; por, duke mos patur shumicë abosulte, dhe ata kanë hyrë në koalicion me tre parti të tjera. E njëjta gjë ka ndodhur dhe me social-demokratët suedezë, të cilët vetëm njëherë, në vitin 1968 kanë fituar shumicën absolute, ndërsa në të gjitha rastet e tjera kanë qenë të parët por pa shumicën absolute.

Pra, siç shihet, ka një dallim të madh midis tyre dhe PS-së sonë, e cila ka 8 vjet që qeveris e vetme, rehat, madje si askund gjatë me shumicë më të madhe se në mandatin e kaluar, edhe pse treguesit social – ekonomikë kanë pësuar rënie. Vlen për t'u theksuar se ndonëse në vend të parë, përqindja e tyre ka ardhur në rënie, duke shkuar në favor të së djathtës ekstreme, e cila sidomos në vendet skandinave është “peshqesh” pikërisht nga e majta social-demokrate. Në zgjedhjet më të fundit të disa ditëve më parë, e djathta ekstreme në Norvegji kapi shifrën 24 për qind, vetëm 4 për qind më pak se social-demokratët, të cilët do vijojnë me qeveri pakice.

Ndërkohë, gjatë periudhës 2013 – 2025, në të tria vendet skandinave, ka patur 2, 3 dhe 4 kryeministra social-demokratë dhe të djathtës; edhe pse nuk mbahen mend për afëra/ skandale si te ne, por që i kalojnë me përgjegjësi personale.

Kjo tablllo rotacioni bëhet edhe më e qartë dhe shteruese kur kalojmë në kontinent dhe në SHBA. Në Gjermani, vetëm CDU-ja ka qëndruar dy herë 16 vite në

pushtet, me Adenauerin dhe Merkelin, dy liderë emblematicë europianistë të mëdhenj. Në Britaninë e Madhe po ashtu vetëm njëherë konservatorët ndenjen 18 vite (1979 – 1997) falë kryesisht Thatcherit dhe shembjes së komunizmit në vendet e Europës Qendrore dhe Lindore. Nga partitë social-demokrate vetëm një herë PS-ja franceze qëndroi dhe ajo 16 vite në pushtet me Mitteranin emblematic, në Britani 12 vite me Blair/Gordon, ndërsa në Gjermani, Spanjë, Itali, asnjëherë më shumë se 7 vjet.

POR, ndryshe nga PS-ja jonë, gjatë këtyre periudhave, ato kanë qeverisur në koalicion me 2 ose dhe tre parti, siç po ndodh dhe tani me CDU-në dhe para një viti me SPD-në. Gjithashtu, ndryshe nga PS-ja që sa vjen dhe rritet, Adenauer, Merkel, Thatcher dhe Blair erdhën duke pësuar “firo” zgjedhore, derisa “u dorëzuan” pa asnjë skandal dhe në kohën e tyre më të mirë.

Rotacioni ka funksionuar mjaft mirë në demokracitë e Amerikës Latine dhe në SHBA me republikanët dhe demokratët, ku asnjëra nuk ka qeverisur me shuime se 10 vjet. Ndërsa presidentët atje dihet se qëndrojnë vetëm për dy mandate.

Vlen të theksohet se rotacionin politik në vendet me demokraci liberale e garantojnë dhe çimentojnë, krahas të tjerash zgjedhjet e lira dhe të ndershme; fatkeqësisht te ne ato nuk janë bërë ende realitet as në 35 vitet e fundit. Ndaj, traditat, mentaliteti dhe përvoja 150 vjeçare e demokracisë europiane dhe amerikane lidhur dhe me rotacionin dhe demokracinë në përgjithësi as që kanë të krahasuar me ne.

Natyrisht, përjashtim nga rotacioni bëjnë vendet autoritare, ku pushteti ashtu si revolucionin janë

të përhershëm dhe të përvetshëm, pa zgjedhje por me votime farsë. Ja pse, ta quash rotacionin politik “përrallë” kur ai është realitet kudo, po, dhe në vendet skandinave është kampioni e madhe alarmi për të gjithë, brenda dhe jashtë vendit, se demokracia pluraliste është në rrezik, duke dhënë të qartë të kuptohet se shumica e tanishme nuk e do rotacionin. Sepse le ta theksojmë, rotacioni nuk është fjalë goje dhe as përrallë, por shenja e madhe dalluese midis monizmit dhe pluripartizmit, midis diktaturës dhe demokracisë liberale. Po, pa këtë rotacion, gjithçka tjetër mund të kthehet në përrallë, jo si nga e kaluara te filmi, por shumë më keq se atë.

Ama ky rotacion realizohet jo me slogane, samite dhe parodi, por nëpërmjet zgjedhjeve të lira dhe të ndershme, të cilat deri tani janë e munguara e madhe në Shqipëri. Ndryshe nuk do të ndodhte si në asnjë vend tjetër, që mandatin e katërt shumica të marrë dhe më shumë vende në parlament. Sepse pushteti të konsumon dhe të amortizon në demokraci. Sepse çdo alternativë dhe më e mira në dukje vjen një moment dhe shteron, ndaj duhen versione të reja. Por, nëse dikush i pengon ato shprehimisht me përrallën e rotacionit, të shoqëruar me lloj lloj trukesh dhe hilesh, atëherë ky është ogur i keq për demokracinë, e cila dallohet pikërisht nga pranimi i rotacionit, jo detyrimisht 4 vjet, por dhe më gjatë, por jo deri më 2040 apo ca më keq 2050. Pastaj, përse duhet ky futurizëm i kotë politik për vitin 2050, kur kemi përpara ende 2030? Gjithsdesi, besojmë se përjashtimi shqiptar nuk do të jetë i justifikuar, i besueshëm dhe as i realizueshëm. Ndryshe, vërtet që dhe te ne rotacioni politik do të bëhet “përrallë nga e kaluara”.

Këshilli i Ambasadorëve Shqiptarë dënon sulmin rus me dronë në territorin polak

Këshilli i Ambasadorëve Shqiptarë dënon sulmet e rrezikshme ruse me dronë në territorin e Polonisë, sulme që çënojnë hapur sovranitetin teritorial të një vendi anëtar të OKB, NATO-s, BE etj.

Ky sulm ushtarak rus në një prej vendeve të rëndësishme evropiane, i cili e ka dënuar me force agresionin rus kundër Ukrainës, të një vendi që jep kontribute të rëndësishme për forcimin e paqes dhe sigurisë në Evropë e më gjerë, dëshmon faktin se politika ruse e agresionit, e destabilitetit dhe e konfliktit mund të përshkallëzohet dhe të rrezikojë sigurinë dhe stabilitetin në pjesë të tjera të kontinentit tonë e me gjerë.

Ndaj këto tentativa për përshkallëzim duhet të ndalohen me çdo kusht, ashtu siç duhet detyruar Federata Ruse të ndërpresë sa më parë luftimet në Ukrainë, të tërhiqet nga të gjitha territoret e pushtuara të atij vendi dhe të mbahet përgjegjëse për dëmet e shkaktuara në njerëz dhe infrastrukturë. Vetëm kështu mund të arihet një paqe e qëndrueshme në Ukrainë dhe të ndalohet çdo tentativa ruse për përsëritje skenarësh, si ai i Ukrainës, në vende të tjera.

KASH nxit politikën shqiptare dhe i bën thirrje të gjitha ven-

KASH nxit politikën shqiptare dhe i bën thirrje të gjitha vendeve anëtare të NATO-s e BE që të shprehin solidaritet të plotë me Poloninë, vendet balltike, por edhe vende të tjera në kufi me Ukrainën që janë dëmtuar nga inkursionet e herë pas herë ushtarake ruse, të forcojnë unitetin midis tyre dhe të rrisin gadishmërinë ushtarake për tui kundërvënë çdo provokacioni të rrezikshëm rus që dëmton paqen dhe stabilitetin në kontinent e më gjerë.

deve anëtare të NATO-s e BE që të shprehin solidaritet të plotë me Poloninë, vendet balltike, por edhe vende të tjera në kufi me Ukrainën që janë dëmtuar nga inkursionet e herë pas herë ushtarake ruse, të forcojnë unitetin midis tyre dhe të rrisin gadishmërinë ushtarake për tui kundërvënë çdo provokacioni të rrezikshëm rus që dëmton paqen dhe stabilitetin në kontinent e më

gjerë.

Ukraina, si një vend me vlera në kontinent, që po përballon me vendosmëri agresionin e pa provokuar rus dhe që po lufton në vijën e parë të frontit kundër këtij kundërvënësi të paqes e njerëzimit, duhet mbështetur pa rezerva se vendosja e paqes dhe sigurisë në Ukrainë do të thotë ruajtje dhe forcim i paqes në të gjithë kontinentin tonë, por edhe në botë.

SHBA propozon planin e paqes në Gaza, përfundim i luftës dhe kthim i pengjeve

Donald Trump dhe Benjamin Netanyahu, kryeministri izraelit, i kanë dhënë një ultimatum Hamasit, duke e paralajmëruar grupin militant të pranojë planin e tyre të paqes me 20 pika për Gazën ose të përballlet me pasojat.

Të dy udhëheqësit u takuan në Shtëpinë e Bardhë në Uashington të hënën dhe më pas mbajtën një konferencë të përbashkët për shtyp, në të cilën e përshëndetën propozimin e tyre si një përparim historik dhe një kapitull të ri për Lindjen e Mesme.

Por ishte e qartë se Hamasi nuk ishte konsultuar dhe qëndrimi i tij mbi kushtet mbeti i pasigurt. Mahmoud Mardawi, një zyrtar i Hamasit, tha se grupi as nuk e kishte marrë planin në kohën e

njoftimit, raportoi agjencia e lajmeve Reuters. Më vonë u informua se ndërmjetësit e Katarit dhe Egjiptit u takuan me Hamasin të hënën në mbrëmje për t'i ofruar grupit planin e paqes.

Si Trump ashtu edhe Netanyahu e bënë të qartë se nuk po i ofronin Hamasit një zgjedhje në këtë çështje. Nëse grupi do të refuzonte, Trump u tha gazetarëve, “Izraeli do të kishte mbështetjen

time të plotë për të përfunduar punën e shkatërrimit të kërcënimit të Hamasit.

“Por shpresoj se do të kemi një marrëveshje për paqe, dhe nëse Hamasi e refuzon marrëveshjen... Bibi, do të kesh mbështetjen tonë të plotë për të bërë atë që do të duhej të bëjë.”

Kryeministri izraelit tha me zymtësi: “Nëse Hamasi e refuzon planin tënd, z. President,

“

Si Trump ashtu edhe Netanyahu e bënë të qartë se nuk po i ofronin Hamasit një zgjedhje në këtë çështje. Nëse grupi do të refuzonte, Trump u tha gazetarëve, “Izraeli do të kishte mbështetjen time të plotë për të përfunduar punën e shkatërrimit të kërcënimit të Hamasit.

ose nëse supozohet se e pranon atë dhe pastaj bën gjithçka për ta kundërshtuar, atëherë Izraeli do ta përfundojë punën vetë. Kjo mund të bëhet në mënyrën e lehtë ose mund të bëhet në mënyrën e vështirë, por do të bëhet.”

Netanyahu shtoi: “Ne do të preferonim rrugën e lehtë, por duhet bërë. Të gjitha këto qëllime duhet të arrihen sepse ne nuk e luftuam këtë luftë të tmerrshme, nuk sakrifikuam më të mirët e të rinjve tanë që Hamasi të qëndronte në Gaza dhe të na kërcënonim përsëri e përsëri me këto masakra të tmerrshme.”

Asnjëri prej tyre nuk iu përgjigj pyetjeve të gazetarëve. Më parë, Shtëpia e Bardhë publikoi planin 20-pikësh që synonte t’i jepte fund luftës në territorin palestinez që shpërtheu pas sulmit vdekjeprurës më 7 tetor 2023.

Ai kërkon një armëpushim, një shkëmbim të pengjeve të mbajtura nga Hamasi me të burgosurit palestinezë të mbajtur nga Izraeli, një tërheqje të organizuar të Izraelit nga territori palestinez, çarmatim të Hamasit dhe një qeveri kalimtare të udhëhequr nga një organ ndërkombëtar.

Trump tha: “Nëse pranohet nga Hamasi, ky propozim kërkon lirin e të gjithë pengjeve të mbetura menjëherë, por në asnjë rast më shumë se 72 orë... Pengjet po kthehen.”

Plani kërkon gjithashtu që Hamasi të lërë armët dhe të heqë dorë nga qeverisja në Rrip. Anëtarëve të Hamasit që angazhohen për bashkëjetesë paqësore do t’u jepet amnisti për të qëndruar në Gaza ose do t’u jepet kalim i sigurt në vendet pritëse.

Plani i Trump do të krijojë gjithashtu një bord qeverisës të përkohshëm që do të drejtohet

DONALD TRUM

“Izraeli do të kishte mbështetjen time të plotë për të përfunduar punën e shkatërrimit të kërcënimit të Hamasit. “Por shpresoj se do të kemi një marrëveshje për paqe, dhe nëse Hamasi e refuzon marrëveshjen... Bibi, do të kesh mbështetjen tonë të plotë për të bërë atë që do të duhej të bëje.”

nga vetë Trump dhe do të përfshijë Tony Blair, ish-kryeministrin britanik.

Trump tha: “Për të siguruar suksesin e kësaj përpjekjeje, plani im kërkon një organ të ri mbikëqyrës ndërkombëtar – Bordin e Paqes – i cili do të drejtohet, jo me kërkesën time... nga një zotëri i njohur si Presidenti Donald J. Trump i Shteteve të Bashkuara.” Plani 20-pikësh i së hënës thotë se “një plan zhvillimi ekonomik i Trump për të rindërtuar dhe fuqizuar Gazën do të krijohet duke mbledhur një panel ekspertësh që kanë ndihmuar në lindjen e disa prej qyteteve moderne mrekullibërëse në Lindjen e Mesme”.

Por ai gjithashtu vëren: “Askush nuk do të detyrohet të largohet nga Gaza, dhe ata që dëshirojnë të largohen do të jenë të lirë ta bëjnë këtë dhe të lirë të kthehen”.

Benjamin Netanyahu

“Nëse Hamasi e refuzon planin tënd, z. President, ose nëse supozohet se e pranon atë dhe pastaj bën gjithçka për ta kundërshtuar, atëherë Izraeli do ta përfundojë punën vetë. Kjo mund të bëhet në mënyrën e lehtë ose mund të bëhet në mënyrën e vështirë, por do të bëhet.”

Në konferencën e përbashkët për shtyp në sallën e ngrënies shtetërore, në një sfond me flamuj amerikanë dhe izraelitë, Trump tha se ata ishin “shumë afër” arritjes së marrëveshjes së pakapshme të paqes dhe se shpresonte që edhe militantët e Hamasit ta pranonin atë.

“Nuk kemi mbaruar plotësisht. Duhet ta marrim Hamasin, por mendoj se ata do të jenë në gjendje ta bëjnë këtë. Pra, tani është koha që Hamasi të pranojë kushtet e planit që kemi paraqitur sot”.

Trump shtoi: “Dua gjithashtu të falënderoj Kryeministrin Netanyahu që ra dakord për planin dhe për besimin se nëse punojmë së bashku, mund t’i japim fund vdekjes dhe shkatërrimit që kemi parë për kaq shumë vite, dekada, madje shekuj dhe të fillojmë një kapitull të ri sigurie, paqeje dhe prosperiteti për të gjithë rajonin.”

Në vizitën e katërt të Netanyahu në Shtëpinë e Bardhë që kur Trump u rikthye në detyrë në janar, udhëheqësi i krahut të djathtë izraelit po kërkonte të forconte marrëdhënien më të rëndësishme të vendit të tij, pasi një mori udhëheqësish perëndimorë përqaftuan zyrtarisht shtetësinë palestineze javën e kaluar në kundërshtim me SHBA-në dhe Izraelin.

Trump, i cili kritikoi ashpër lëvizjet e njohjes si një çmim për Hamasin, po kërkonte marrëveshjen e Netanyahu pavarësisht dyshimeve të Izraelit për disa pjesë të planit.

Uashingtoni ia paraqiti planin e tij të paqes shteteve arabe dhe muslimane në margjinat e asamblesë së përgjithshme të OKB-së javën e kaluar, dhe objektivi kryesor i Trump të hënën ishte të përpiquej të mbyllte boshllëqet e mbetura me Netanyahu. Ai dukej se ia kishte dalë mbanë.

Netanyahu, i cili ka një urdhër arresti nga Gjykata Ndërkombëtare Penale (ICC) kundër tij për krime të dyshuara, përfshirë urinë si metodë lufte, përdori platformën e Shtëpisë së Bardhë për të lëvduar Trumpin dhe për të renditur kërkesat e tij.

“Unë mbështes planin tuaj për t’i dhënë fund luftës në Gaza, i cili arrin qëllimet tona të luftës”, tha ai. “Do t’i kthejë Izraelit të gjithë pengjet tona, do të çmontojë aftësitë ushtarake të Hamasit, do t’i japë fund sundimit të tij politik dhe do të sigurojë që Gaza të mos përbëjë më kurrë një kërcënim për Izraelin.”

Ai shtoi: “Hamasi do të çarmatoset. Gaza do të çmilitarizohet. Izraeli do të mbajë përgjegjësinë e sigurisë, duke përfshirë një perimetër sigurie, për të ardhmen e parashikueshme. Dhe

“Si hap i parë, Kryeministri Netanyahu shprehu keqardhjen e tij të thellë që sulmi me raketa i Izraelit kundër objektivave të Hamasit në Katar vrau pa dashje një ushtar të Katarit”, tha Shtëpia e Bardhë në një deklaratë. “Ai shprehu më tej keqardhjen që, duke synuar udhëheqjen e Hamasit gjatë negociatave për pengje, Izraeli shkeli sovranitetin e Katarit dhe pohoi se Izraeli nuk do të kryejë përsëri një sulm të tillë në të ardhmen.”

së fundmi, Gaza do të ketë një administratë paqësore dhe civile që nuk drejtohet as nga Hamasi dhe as nga Autoriteti Palestinez.”

Por mungesa e dukshme e Hamasit nga negociatat ka ngritur pyetje në lidhje me perspektivat e iniciativës së fundit.

Në një deklaratë të hënën vonë, Blair tha: “Presidenti Trump ka hartuar një plan të guximshëm dhe inteligjent i cili, nëse miratohet, mund t’i japë fund luftës, të sjellë lehtësim të menjëhershëm në Gaza, mundësinë për një të ardhme më të ndritur dhe më të mirë për popullin e saj, duke siguruar njëkohësisht sigurinë absolute dhe të qëndrueshme të Izraelit dhe lirimin e të gjithë pengjeve.

“Kjo na ofron mundësinë më të mirë për t’i dhënë fund dy viteve luftë, mjerim dhe vuajtje, dhe e

falënderoj Presidentin Trump për lidhshërinë, vendosmërinë dhe angazhimin e tij.”

Më parë, Netanyahu i kërkoj falje zyrtare homologut të tij nga Katar për një sulm të kohëve të fundit ushtarak që synonte zyrtarët e Hamasit në Emiratit e Gjirit, i cili zemëroi udhëheqësit arabë dhe shkaktoi kritika të rralla nga SHBA-të ndaj Izraelit.

Netanyahu i bëri telefonatën kryeministrit të Katarit, Sheikh Mohammed bin Abdulrahman al-Thani, ndërsa ai u takua me Trump, sipas Shtëpisë së Bardhë. Trump e përshkroi shkëmbimin mes liderit izraelit dhe atij të Katarit si një thirrje “zemër-mezemër”.

“Si hap i parë, Kryeministri Netanyahu shprehu keqardhjen e tij të thellë që sulmi me raketa i Izraelit kundër objektivave të Hamasit në Katar vrau pa dashje një ushtar të Katarit”, tha Shtëpia e Bardhë në një deklaratë. “Ai shprehu më tej keqardhjen që, duke synuar udhëheqjen e Hamasit gjatë negociatave për pengje, Izraeli shkeli sovranitetin e Katarit dhe pohoi se Izraeli nuk do të kryejë përsëri një sulm të tillë në të ardhmen.”

Netanyahu shtoi para gazetarëve: “Izraeli po synonte terroristët, nuk po synonte Katarin dhe sigurisht që na erdhi keq për humbjen e qytetarit të Katarit i cili nuk ishte objektivi ynë.”

Vonën e së hënës, ministrat e jashtëm të Arabisë Saudite, Jordanisë, Emirateve të Bashkuara Arabe, Katarit dhe Egjiptit e mirëpritën njoftimin e Trump në një deklaratë të përbashkët.

Propozimi u mirëprit edhe nga Autoriteti Palestinez, i cili tha se mbështeste “përpjekjet e vendosura” të Trump për t’i dhënë fund luftës.

ELEFANTI NË DHOMË

Ditmir Bushati

Palestina do të jetë “elefanti në dhomë”, gjatë takimit vjetor të Nivelit të Lartë të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara që nis këtë javë. Disa shtete të mëdha perëndimore si Mbretëria e Bashkuar, Franca, Kanadaja, Australia, Zelanda e Re lajmëruan njohjen e saj. Të njëjtën gjë po bëjnë edhe Portugalia, Belgjika, Luksemburgu, Malta, San Marino dhe Andorra.

Deri më tani shtetësia palestineze është një prej çështjeve më të debatuar në OKB. Palestina gëzon njohje ndërkombëtare prej më shumë se gjysmës së vendeve

anëtare të OKB-së, gjë që i lejon asaj të mbajë misione diplomatike jashtë vendit dhe të marrë pjesë pjesërisht, si shtet vëzhgues, në OKB. Megjithatë, asaj i mungojnë kufijtë e sanksionuar nga rezoluta e OKB-së e vitit 1948, një ushtri, një kryeqytet dhe sovranitet i plotë për shkak të konfliktit të vazhdueshëm me Izraelin.

Pse këto njohje tani?

Të gjitha këto vende historikisht kanë treguar mbështetje të fortë për Izraelin. Madje, një dekadë më parë, asnjë prej këtyre shteteve nuk votoi në mbështetje të statusit të vëzhguesit të Palestinës në OKB. Por skenat e urisë në Gaza dhe zemërimi në rritje për egërsinë e fushatës jop-

roporcionale ushtarake të Izraelit në përgjigje të sulmeve terroriste të 7 tetorit të Hamasit, kanë ndryshuar opinionin publik në shumë prej këtyre vendeve.

A do ta ndryshojnë këto njohje situatën në terren?

E vështirë. Gjithsesi, fakti që vendet e fuqishme të G7-ës e ndërmarrin këtë hap për herë të parë sinjalizon një ndryshim të valës në Perëndim, veçanërisht midis disa prej mbështetësve më të vendosur të Izraelit. Kjo gjithashtu i jep Palestinës mbështetjen e katër prej pesë anëtarëve të përhershëm të Këshillit të Sigurimit të OKB-së. Njohja e Palestinës nga këto shtete argumentohet me “riafirmimin e të drejtës së popul-

lit palestinez për vetëvendosje” dhe si kontribut për një zgjidhje me dy shtete. Ndërkohë që mbështetësit e Izraelit argumentojnë se zgjidhja me dy shtete nuk mund të vijë si shpërblim ndaj Hamasit, dhe pa zhdukjen e plotë të tij nuk mund të ketë as armëpushim e as dialog që i prin një zgjidhjeje të qëndrueshme dhe përfundimtare.

Po ne?

Megjithëse e ka njohur shtetin e Palestinës në vitin 1988, kur Asambleja e Përgjithshme e OKB-së në vitin 2012 votoi për t’i dhënë Palestinës statusin e shtetit vëzhgues jo-anëtar, Shqipëria abstenoj. Në vitin 2018, Shqipëria votoi në mbështetje të rezolutës që hidhte poshtë vendimin për të njohur Jeruzalemin si kryeqytet të Izraelit. Gjatë përkallëzimit të luftës në Gaza, qëndrimi i Shqipërisë u bë edhe më i paqartë duke reflektuar mungesë koherence në votimet në OKB, dhe ç’është më e keqja, mungesë ndjeshmërie ndaj disa parimeve të cilat Shqipëria i ka promovuar për shkak të historisë së popullit shqiptar.

Në maj dhe shtator të vitit 2024, kur Asambleja e Përgjithshme miratoi rezoluta për pranimin e Palestinës si anëtare me të drejta të plota, Shqipëria sërish abstenoj. Shqipëria nuk mbështeti deklaratën e New York që doli nga punimet e Konferencës së Nivelit të Lartë dhe abstenoj për rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme të 12 shtatorit 2025 që mbështet zgjidhjen me dy shtete (Izrael/Palesintë). Madje, Shqipëria abstenoj edhe në votimin e rezolutës të 19 shtatorit 2025, për pjesëmarrjen e

Palestinës në punimet e Asamblesë së Përgjithshme të OKB-së të këtij viti.

Vota abstenuese në kushtet kur Shqipëria e njeh Palestinën, dhe është shprehur vijimësisht se mbështet një zgjidhje me dy shtete, përforcon perceptimin e një politike të jashtme kameleonike, nën diktatin e bursës së politikës së brendshme.

Një nga sfidat e politikës së jashtme është koherenca dhe qëndrueshmëria në raport me parimet që mbrojmë dhe interesat që kemi, duke ruajtur njëkohësisht aleancat me partnerët strategjikë. Kjo kthehet në domosdoshmëri, sidomos në një kohë të pasigurtë kur referencat ndryshojnë vazhdimisht. Ndërsa objektivat dhe aspiratat tona përbëjnë horizontin e politikës së jashtme, parimet dhe qëndrueshmëria e orientimeve tona duhet të jenë vija kufizuese e përcaktuese të horizontit.

Të kuptohemi, Shqipëria është

një vend i vogël që nuk ka në dorë zgjidhjen e konflikteve të ndërlikuara. Por që të veprojmë me seriozitet dhe të demonstrojmë qartësi strategjike është detyrimi ynë. Të tilla çështje kërkojnë drejtpeshimin e interesave dhe parimeve që kemi promovuar ndër vite, pasi në lojë është pjekuria dhe vazhdimësia e shtetit, aftësia për t’u orientuar siç duhet në një botë që ndryshon vazhdimisht.

Dënimi pa asnjë mëdyshje i veprimeve terroriste të Hamasit, respekti për civilët e pafajshëm, parimet dhe rregullat e të drejtës ndërkombëtare të shpërfillura në katastrofën humanitare në Gaza, dhe një riafirmim i një zgjidhjeje me dy shtete Izrael/Palestinë, do të ishte një qëndrim i drejtë, i moralshëm, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare. E në të njëjtën kohë, në respekt të historisë sonë me hebrenjtë e strehuar në Shqipëri gjatë nazizmit dhe partneritetit të farkëtuar ndër vite me shtetin e Izraelit.

Kthesë apo thikë me dy presa?! Stuhia palestineze në Nju Jork! Sa ndryshime në krye të diplomacisë

REAL POLITIK NR. 114 | 10 - 28 SHTATOR 2025 | EKSLUZIVE PËR ARGUMENTUM

Komente "flash" mbi 4 ngjarjet kryesore diplomatike, shkurt dhe shqip, vetëm me 1000 fjalë nga analisti i njohur, Mjeshtër i Madh në Diplomaci

DR. JORGJI KOTE GRAND MASTER

1.

Pompë, bujë dhe bukë! Kështu mund të përmblihet vizita shtetërore e Presidentit Trump në Britaninë e Madhe me ftesë të Mbretit Charles më 17 Shtator. Diçka unike në protokollin diplomatik që një Kryetar Shteti e sidomos ai amerikan bën në Londër dy vizita shtetërore brenda 5 viteve. Kjo u bë në kuadrin e demarsheve diplomatike europiane dhe londoneze për ta marrë me të mirë Presidentin Trump. Dihet se ftesa për këtë vizitë ishte edhe hyrja e suksesshme e Kryeministrit Keir Starmer gjatë takimit me Trump në Shtëpinë e Bardhë disa muaj më parë. Vizita e Trump ishte në traditën më të mirë të monarkisë britanike, që ai e ka shumë për zemër. Kjo vizitë ishte kartolinë, mesazh dhe imazh pozitiv për opinionin brenda SHBA-ve dhe në Europë. Pas Samitit në Shtëpinë e Bardhë më 18 Gusht, kjo ishte lëvizja e dytë madhore e mençur diplomacinë europiane për ta mbajtur Trumpin « on board» lidhur me angazhimin e tij ndaj Ukrainës dhe korrigjimin e qëndrimit ndaj Rusisë. Këtë ia tha me një frazë vlerësuese Mbreti Charles gjatë banketit mbretëror dhe Kryeministri Starmer gjatë takimit të tyre. Natyrisht nuk mund të pritët mrekulli nga Trump, por duket se

efektet e asaj vizite u ndjenë dhe në kthesën e tij, ndonëse retorike dhe dyshuese në Nju Jork më 23 Shtator kur deklaroi se Ukraina mund t'i rimarrë territoret e humbura me ndihmën e Europës dhe të NATO-s.

2.

Kthesë apo thikë me dy presa? Kjo është pyetja që bëhet pas deklaratës së mësipërme të Presidentit Trump në Nju Jork dhe në takimin me Presidentin Zelenski. Krejt ndryshe nga deri tani, Trump bëri pohimin e mësipërm, madje duke shtuar se Rusia është « tigër prej letre që po bën një luftë pa qëllim dhe pa kuptim!» Por, Presidenti Putin nuk e ka marrë seriozisht as këtë radhë Trumpin; madje vuri zëdhënësin e tij Pescov që ta përgënjeshtrointe atë, duke thënë se Rusia nuk është tigër, ca me pak prej letre por ari dhe se do të vazhdojë të luftojë

për të realizuar qëllimet e saj të shpallura në frontin e luftës. Kjo dhe sepse siç ka treguar deri tani, Trump i ngjan një lavjerësi politik, ai çfarë thotë sot nuk e thotë nesër !! Në fakt me këtë kthesë 180 gradë, Trump fiton pikë në botë në favor të imazhit të tij dhe të Amerikës; mirëpo, ndërkohë, duke mos e përmendur kontributin direkt të SHBA-ve në Ukrainë, ai e qetëson bazën e MAGA, e cila është kundër rolit të SHBA-ve si polic ndërkombëtar të SHBA-ve. Gjithashtu, në kuadrin e doktrinës së tij transaksionaliste, të mbështetur në ujdë tregtare fitimprurëse, Trump beson se kështu do të fitojë më shumë falë shtimit të shitjeve të armatimit modern të Europa dhe NATO, për t'ia dhënë Ukrainës.

Në fakt, liderët europianë nuk e kanë përshëndetur këtë kthesë 180 gradë, siç thuhet të Presidentit Trump dhe kjo lidhet me

dyshimin e tyre se Trump po mundohet të heqë dorë nga angazhimi amerikan në Ukrainë, për t'ia lënë këtë “dopio gjashtë gjeopolitike” në dorë Europës dhe NATOS. Kështu, nga pretendimi i tij për të qenë ujdibërës “brenda natës” Presidenti Trump do që të jetë spektator i luftës në Ukrainë. Ndaj kjo shihet si “thikë me dy presa”!

3.

Stuhia palestineze në OKB! Ash-tu siç përmendej në rubrikën e kaluar «Një vjeshtë me stuhi në Nju Jork» ndodhi më 22 – 27 Shtator në sesionin e 80-të të Asamblesë së Përgjithshme të OKB-së. Presidenti Macron dhe liderët e Kanadasë, Britanisë së Madhe, Belgjikës, Australisë, Luksemburgut dhe të tjerë shpallën botërisht njohjen e shtetit të Palestinës. Sepse sipas tyre tani dhe jo nesër është momenti më i duhur dhe që po kërkohet gjithandej. Si një proces me disa hapa që përfshin tërheqjen e Izraelit nga Gaza, çar-matosjen e Hamasit dhe largimin e tij nga politika, reformimin e Autoritetit Palestinez që të marrë në dorë edhe administrimin e Gazës dhe paqe të qëndrueshme. Por, këto të fillojnë me njohjen e shtetit të Palestinës. SHBA-të dhe Izraeli e kundërshtojnë kategorikisht duke e quajtur shpërbllim për

Hamasin dhe duke parashtruar Planin amerikan me 21 pika. Pavarësisht nga kjo stuhia e fuqishme diplomatike, njohja e shtetit të Palestinës është shumë larg, për të mos thënë e pamundur, përderisa SHBA-të janë kundër; por ajo është veprimi i drejtë në çdo pikpamje dhe pasqyron protestat masive kudo në botë në

mbështetje të Palestinës dhe denoncim i dhunës së pashëmbullit në Gaza.

4.

Sa shumë ndryshime janë bërë kohët e fundit në krye të diplomacisë sonë! Jemi vërtet rast «sui generis» për numrin e madh të ministrave të jashtëm gjatë

25 viteve të fundit krahasuar me vendet e tjera demokratike. Më konkretisht, ish Ministri i Jashtëm, Igli Hasani nuk i bëri dot as dy vjet në detyrë. Ai ishte ministri i 6-të i Jashtëm që ndryshon brenda 12 viteve të fundit, dmth një në çdo dy vjet. Kur normalisht sidomos kryediplomatët qëndrojnë të paktën 4 vjet, madje dhe më shumë. Emblematicu gjerman Genscher ndenji plot 15 vjet në dy koalicione të ndryshme partiake, madje e dha dorëheqjen në kulmin e suksesit, për t'i hapur rrugën më të rinjve pas epokës së re pas shembjes së Murit të Berlinit. Pasardhësit e ti qëndruan të paktën 7 vjet, se e tilë është natyra e veçantë e diplomacisë.

Pas normalitetit në vitet 1992 – 2002 me 2 ministra me mandat të plotë, në 24 vitet e fundit kemi patur 15 ministra të jashtëm, mesatarisht një në më pak se dy vjet! Gjatë 20 viteve të fundit të shërbimit tim diplomatik janë ndryshuar 11 kryediplomatë! Bashkë me ta kabinetet, këshilltarët, drejtorët, letrat deri në përfaqsitë tona diplomatike. Dhe, me ndonjë përjashtim, ministrat kanë lëvizur në kulmin e suksesit diplomatik të vendit dhe të tyre personalisht. Kështu, Igli Hasani ishte ambasador në Vjenë kur kryesuam me sukses OSBE-në më 2020, ai ishte ministër gjatë anëtarësimit dhe kryesimit tonë të KS të OKB-së, kur Tirana mikprititi disa samite të rëndësishme europiane dhe mbi të gjitha u çelën negociatat me BE-në. Ndaj dhe kritikata e Kryeministrit për diplomacinë tonë se punoka me orar tjetër, kur Ministrin e vlerëson tejet të suksesshëm duket e paqartë dhe e çuditshme. Këtej mburremi me arritjet tona gjeopolitike, andej qortojmë shërbimin tonë diplomatik. Paradoks i vërtetë!

“SHQIPËRIA 2030 NË BE”

Fjalimi i Kryeministrit Rama në hapjen e legjislaturës së re

Kryeministri Edi Rama prezantoi para Kuvendit programin qeverisës për katër vitet e ardhshme, duke e cilësuar këtë mandat të katërt si një nga sfidat më të mëdha që ka përballuar ndonjëherë qeverisja shqiptare. Fjalimi i tij u përqendrua në disa shtylla kyçe: përgjegjësia ndaj qytetarëve pas një fitoreje të thellë zgjedhore, sfida historike e anëtarësimit në Bashkimin Europian dhe roli strategjik i teknologjisë dhe inteligjencës artificiale në modernizimin e shtetit.

“Ky mandat i ri është provimi ynë i madh i shtetit,” deklaroi Kryeministri, duke e krahasuar përgjegjësinë e shumicës së re me një test kombëtar që përkon në kohë dhe rëndësi me planin e integritimit europian. Sipas tij, përmbushja e këtij objekti madhor do të varet jo vetëm nga programi i shkruar, por nga angazhimi real dhe transformimi i çdo premtimi në rezultate të prekshme për qytetarët.

“Kohëzgjatja e këtij provimi përkon me kohëzgjatjen e planit ambicioz kombëtar për të ulur Shqipërinë në tryezën e familjes së bashkuar europiane,” tha Rama, duke shtuar më tej: “Programi ynë i ri qeverisës është fletorja e zgjidhjeve të provimit, por suksesi i këtij provimi historik

do të varet i gjithi nga aftësitë e secilit dhe secilës dhe këmbëngulja jonë e përbashkët për t'i kaluar zgjidhjet nga letra e programit në realitetin e Shqipërisë dhe të shqiptarëve.”

Kryeministri nënvizoi se “Shqipëria 2030 në BE” është jo vetëm vizioni udhëheqës i qeverisë, por edhe pika e referencës për çdo vendimmarrje politike e institucionale gjatë këtij mandati. “Shqipëria Europiane është busulla orientuese e çdo faqeje të programit tonë dhe metronomi i ritmit të çdo reforme që do të ndërmerim,” deklaroi ai, duke i dhënë procesit të integritimit një dimension strategjik dhe të pandarë nga

politika e brendshme.

Në vijim të fjalës, Rama vuri theksin tek inovacioni dhe inteligjencia artificiale si dy nga shtyllat e reja të modelit qeverisës. Ai njoftoi për krijimin e një pozicioni të ri ministror – Ministrja e Shtetit për Inteligjencën Artificiale – që do të drejtohet nga Diella, si dhe për ngritjen e një akseleratori inovacioni, me emrin AI4 – Albanian Innovation 4, që do të ketë misionin të transformojë administratën, të përshpejtojë digjitalizimin dhe të lidhë më ngushtë shërbimin publik me sipërmarrjen teknologjike.

Rama e përshkroi këtë qasje si një mënyrë të re për të ndërtuar shtet në epokën digjitale dhe

për të pozicionuar Shqipërinë si një vend që jo vetëm ndjek zhvillimet globale, por synon të jetë pararojë në rajon për përdorimin strategjik të teknologjisë në shërbim të qytetarëve dhe qeverisjes së mirë.

PARLAMENT, FJALA E KRYEMINISTRIT EDI RAMA
I nderuar Kuvend i Shqipërisë!
Të nderuar miq dhe të ftuar!

Lejomëni në fillim që si folës i parë i kësaj legjislature të re, në këtë pjesë vendimtare të rrugës së Shqipërisë europiane të përcjell urimin tim për një drejtim sa më të suksesshëm të punëve të Kuvendit, Kryetarit të ri të Kuvendit Niko Peleshi. Urime dhe suksese!

Unë nuk jam këtu sot për të kryer një formalitet votë besimi të qeverisë së re me mbështetjen aritmetike të një shumice të pazakonshme në këtë sallë dhe dua t'i them pikërisht shumicës, se jo një mandat, por vite të tëra politike nuk mjaftojnë për ta shpërblyer besimin e jashtëzakonshëm që shqiptarët na dhanë këtë herë. 83 mandate apo mbi 50% e zgjedhësve në mbështetjen tonë janë shifra të një borxhi të jashtëzakonshëm për mandatin e katërt radhazi. Është një borxh që duhet ta marrim përsipër çdo ditë, jo me fjalë, por me një vijë të re sjelljeje, me një qasje të re vetëkritike, me ide dhe risi në çdo drejtim, me durim, me vullnet, me përkushtim dhe me energji të reja në çdo hap për suksesin e këtij mandati të ri.

Ndërsa pakicës dua t'i them vetëm se nuk është puna jonë çfarë bëni dhe çfarë thoni jashtë kësaj sale, por në këtë sallë dhe në respekt të zgjedhësve tuaj, do të keni të gjithë vëmendjen tonë dhe të gjithë kohën që të

Unë nuk jam këtu sot për të kryer një formalitet votë besimi të qeverisë së re me mbështetjen aritmetike të një shumice të pazakonshme në këtë sallë dhe dua t'i them pikërisht shumicës, se jo një mandat, por vite të tëra politike nuk mjaftojnë për ta shpërblyer besimin e jashtëzakonshëm që shqiptarët na dhanë këtë herë. 83 mandate apo mbi 50% e zgjedhësve në mbështetjen tonë janë shifra të një borxhi të jashtëzakonshëm për mandatin e katërt radhazi.

dëshironi nëse do të harroni përdorimin e trupit, të duarve, të këmbëve si argument dhe të zhurmës dhe të rënies me dorë të tavolinave si alternativë. Në të kundërt prania jonë këtu do të zgjasë sa një proces votimi. Mbaseni parasysh këtë!

Ky mandat i ri është provimi ynë i madh i shtetit. Kohëzgjatja e këtij provimi përkon me kohëzgjatjen e planit ambicioz kombëtar për të ulur Shqipërinë në tryezën e familjes së bashkuar europiane. Dhe programi ynë i ri qeverisës është fletorja e zgjidhjeve të provimit, por suksesi i këtij provimi historik do të varet i gjithi nga aftësitë e secilit dhe secilës dhe këmbëngulja jonë e përbashkët për t'i kaluar

zgjidhjet nga letra e programit në realitetin e Shqipërisë dhe të shqiptarëve.

Shqipëria 2030 në BE është kryefjala e këtij mandati. Shqipëria europiane është busulla orientuese e çdo faqeje të programit tonë dhe metronomi i ritmit të çdo reforme që do ndërmarrim. Si zakonisht edhe në tre herë e shkuara në një seancë si kjo, unë as nuk do lexoj të gjithë programin, që e keni të gjithë në dispozicion, as nuk do të marr kohën e kuvendit apo rolin e çdo ministri duke i prekur në detaje të gjitha fushat të cilat ministrat do t'i paraqesin një dhe nga një. Prandaj pjesën më të madhe të kësaj fjale do ta zërë inovacioni dhe intelijenca artificiale si dy

kuaj të një rëndësie strategjike të betejave tona për Shqipërinë 2030.

Shteti i së drejtës është themeli i anëtarësimit në familjen e bashkuar europiane. Udhë është pa kthim. Konsolidimi i pavarësisë të gjyqësorit është thelbësor. Kodi i ri Penal, kodi i ri i procedurës penale dhe Kodi i ri Civil janë në proces si baza të reja të një legjislacioni modern me standardet më të larta europiane. Nga ana tjetër, revolucioni digjital do të shtrihet më tej edhe në fushën e drejtësisë dhe të ligjzbatimit në tërësi për të ndihmuar nga njëra anë eficienten, transparencën, llogaridhënien e institucioneve demokratike dhe nga ana tjetër forcimin e lirive dhe të

Shqipëria është i vetmi vend në rajon që përdor me shumë sukses inteligjencën artificiale për të përshpejtuar e legjislacionit me BE. Futja e inteligjencës artificiale në shërbim të mirëqeverisjes, të anti korrupsionit dhe të progresit të përshpejtuar social ekonomik do të jetë një prioritet i pa ndarë i të gjitha ministrive dhe agjencive të vendit.

drejtave të individit.

Shqipëria është i vetmi vend në rajon që përdor me shumë sukses inteligjencën artificiale për të përshpejtuar e legjislacionit me BE. Futja e inteligjencës artificiale në shërbim të mirëqeverisjes, të anti korrupsionit dhe të progresit të përshpejtuar social ekonomik do të jetë një prioritet i pa ndarë i të gjitha ministrive dhe agjencive të vendit.

Ndërkohë Diella, ministrja e Shtetit për Inteligjencën Artificiale do të ushtrojë një ndikim vendimtar për përshpejtimin e këtij procesi. Ajo do të mbështetet nga një akselator me emrin AI 4, "Albanian Innovation 4" i cili do ketë lirinë e plotë të operojë me një rol të ri brenda administratës, plot fuqi në veprim, shembje të pengesave burokratike, adoptim me detyrim përcaktim të inteligjencës artificiale në çdo hap dhe në çdo fushë.

Akselatori AI 4 do të bashkojë talentet më të mira shqiptare brenda vendit duke tërhequr njëkohësisht shqiptarë në diasporë, por edhe të huaj që kanë dëshirë të hyjnë në konstelacionin e Diellës. Do të përquendrojë një masë kritike talentesh tek problemet më të vështira të Shqipërisë, sfida që zakonisht nuk i frymëzojnë startup-et por që janë kyç për përparimin kom-

bëtar. Do të ndërtojë kompani që mund të krijojnë vlerë të konsiderueshme për Shqipërinë dhe për shtetin si aksioner dhe të motivojnë më shumë shqiptarë që të nisin sipërmarrjet e tyre duke krijuar një cikël auto gjenerues inovacioni.

Diella me akselatorin e saj AI 4 do ta pozicionojë bukur Shqipërinë si një vend me ambicie të madhe në fushën e qeverisjes përmes digjitalizimit dhe inteligjencës artificiale si dhe do kombinojë peshën e shtetit me zhdërvjelltësinë e startup-eve duke bashkuar në korsinë e përparimit, shërbimin publik me sipërmarrjen inovative dhe duke i kthyer institucionet në platforma zhvillimore të inteligjencës artificiale.

Unë jam i keq ardhur për kundërshtinë ndaj Dielles si anëtare e kabinetit të ri qeveritar dhe për keqkuptimet e mëdha lidhur me rolin dhe me pritshmërinë prej saj dhe duke qenë se Diella është e integruar në dekretin e presidentit si pjesë përgjegjësie e imja dhe për rrjedhojë duke qenë se koha e fjalës time është e vetmja kohë kur Diella mund t'i drejtohet kuvendit, atëherë para se të vazhdoj më tej me programin e qeverise së re kërkoj nga shërbimi i Kuvendit t'ia japë fjalën Diellës.

Presidenti Begaj takon Trump: Miqësia shqiptaro-amerikane, lidhje e pathyeshme

Presidenti i Republikës, Bajram Begaj, ndodhet në Shtetet e Bashkuara të Amerikës si Kryesues i delegacionit shqiptar në punimet e Javës së Nivelit të Lartë të Sesionit të 80-të të Asamblesë së Përgjithshme të OKB-së. Presidenti Begaj mori pjesë në Javën e Nivelit të Lartë të Sesionit të 80-të të Asamblesë së Përgjithshme të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, që u zhvillua në Nju Jork në datat 22 – 27 shtator 2025.

Në këtë kuadër, Presidenti Begaj së bashku me Zonjën e Parë, Armanda Begaj morën pjesë në pritjen e organizuar nga Presidenti i SHBA, Donald Trump dhe Zonja e Parë e SHBA, Melania Trump.

Begaj u shpreh në një postim në rrjetet sociale se, miqësia shqiptaro-amerikane është një lidhje

e fortë dhe e pathyeshme. “Miqësia shqiptaro-amerikane – një lidhje e fortë dhe e pathyeshme, një aleancë historike dhe strategjike”, shkroi Begaj.

Presidenti i Republikës,
BAJRAM BEGAJ,

Miqësia shqiptaro-amerikane – një lidhje e fortë dhe e pathyeshme, një aleancë historike dhe strategjike

Gjatë kësaj jave, Kreu i Shtetit mbajti fjalën e tij në Debatën e Përgjithshme të Asamblesë së Përgjithshme, ku prezantoi qëndrimet e Shqipërisë mbi çështjet kryesore, përfshirë paqen dhe sigurinë ndërkombëtare, multilateralizmin, zhvillimin e qëndrueshëm dhe të drejtat e njeriut.

Agjenda e Presidentit Begaj përfshiu, gjithashtu, pjesëmarrjen në disa aktivitete të rëndësishme shumëpalëshe.

Kreu i Shtetit zhvilloi edhe takime dypalëshe me homologë të tij dhe përfaqësues të lartë të OKB-së.

Pjesë e agjendës së Presidentit Begaj ishin edhe takimet me përfaqësues të Diasporës shqiptare në Shtetet e Bashkuara të Amerikës dhe disa vizita në shkollat ku fëmijët e Diasporës mësojnë gjuhën amtare.

SHBA pezullon dialogun e planifikuar strategjik me Kosovën, shkak deklaratat e Kryeministrit Kurti

Shtetet e Bashkuara të Amerikës Se kanë pezulluar për një kohë të pacaktuar dialogun e planifikuar strategjik me Kosovën.

Në një njoftim në rrjetet sociale, Ambasada e SHBA-së në Kosovë thekson se ky vendim vjen për shkak të shqetësimeve lidhur me veprimet e Qeverisë në detyrë, njoftoi të premtën

Ambasada amerikane në Prishtinë.

Ambasada thekson se SHBA mbetet e përkushtuar në avancimin e interesave të përbashkëta.

“Mbetemi të përkushtuar në avancimin e interesave të përbashkëta nga Shtetet e Bashkuara dhe populli i Kosovës. Marrëdhënia jonë me Kosovën bazo-

het në një qëllim të përbashkët: forcimin e paqes dhe stabilitetit si bazë për prosperitetin e ndërsjellë ekonomik. Fatkeqësisht, veprimet dhe deklaratat e fundit të kryeministrit kujdestar Kurti kanë paraqitur sfida për progresin e bërë gjatë shumë viteve”, përfundon njoftimi i ambasadës së SHBA-së në Kosovë.

Kryeministri kroat në Forumin e Bledit: Serbia është në prag të luftës civile

Në Forumin Strategjik në Bled, kryeministri kroat Andrej Plenkoviç foli për situatën aktuale politike në Ballkanin Perëndimor. Gjatë diskutimit në panel me kolegët e tij nga Sllovenia, Shqipëria dhe Mali i Zi, Plenkoviç theksoi situatën alarmante në rajon, duke thënë se “Serbia është në prag të luftës civile”, raportoi Večernji list.

Kjo deklaratë erdhi në kontekstin e diskutimit mbi zgjerimin e mëtejshëm të Bashkimit Evropian, dhe kryeministri kroat theksoi rëndësinë e njohjes së realitetit të ashpër politik.

Plenkoviç deklaroi disa pikat kryesore që ilustrojnë situatën aktuale: “Keni Maqedoninë e Veriut, e cila është e bllokuar. Keni Serbinë me më shumë se dy vjet trazira dhe demonstrata të brendshme më të mëdha, më të

forta dhe më serioze. Keni Bosnjën dhe Hercegovinën, me Dodikun i cili e ka zvarritur ndarjen ose aspak ndarje për vite me radhë, dhe ja, ai është jashtë. Keni Banjskën, e cila u miratua në vitin 2023 pa një vërejtje apo artikulum serioz nga askush në BE, ne bëjmë sikur nuk ndodhi”,

tha Plenkoviç.

Ky prezantim i realitetit, sipas Plenkoviç, kërkon maturi shtesë kur bëhet fjalë për procesin e zgjerimit të BE-së.

“Unë jam pro zgjerimit, mendoj se të gjithë po përpiqen të bashkohen, por duhet të stabilizohen politikisht”, përfundoi Plenkoviç.

“Iniciativa për Qeverisjen Globale”: Vizioni Strategjik i Kinës në Samitin SCO 2025

Më 1 shtator 2025, Presidenti i Republikës Popullore të Kinës, Xi Jinping, mbajti një fjalim të rëndësishëm politik në takim-in “Organizata e Bashkëpunimit të Shangait Plus” (SCO+) në qytetin Tianjin. Ky fjalim, i planifikuar për të përkuar me 80-vjetorin e themelimit të Kombeve të Bashkuara dhe fitores në Luftën Botërore Antifashiste, shënoi një hap të madh në shpalljen e ambicieve të Kinës për të kontribuar në zhvillimin e strukturave të reja të qeverisjes globale. Xi e përshkroi kontekstin aktual ndërkombëtar si një “kryqëzim të ri” të historisë, të karakterizuar nga përparim, por edhe nga kërcënime të reja, dhe bëri thirrje për një angazhim të ri ndaj multilateralizmit, të drejtës ndërkombëtare dhe parimit themelor të barazisë sovrane.

Në qendër të fjalës së tij ishte propozimi zyrtar për Nismën për Qeverisjen Globale (Global Governance Initiative – GGI), një vizion gjithëpërfshirës për të adresuar mungesat në bashkëpunimin ndërkombëtar dhe për të ndërtuar një rend botëror më të drejtë dhe më të barabartë.

Diagnoza e sfidave globale

Xi vuri në dukje fenomenet si hegjemonia, mentaliteti i Luftës së Ftohtë dhe proteksionizmi si shenja të përkeqësimit të mjedisit ndërkombëtar. Ai argumentoi se këto zhvillime kanë dëmtuar rendin ndërkombëtar dhe kanë dobësuar efektivitetin e institucioneve ekzistuese, sidomos të Kombeve të Bashkuara. Përballë këtyre sfidave, ai theksoi nevojën për një kthim te vlerat themelore si bashkëjetesa paqësore, bashkëpunimi “fitues-fitues” dhe respekti i ndërsjellë, si udhërrëfyes për reformën e ardhshme globale.

Parimi i barazisë sovrane dhe qeverisjes demokratike Një nga mesazhet kyçe të fjalimit ishte barazia sovrane, e cila u theksua si gurthemeli i çdo sistemi të drejtë të qeverisjes globale. Xi theksoi se të gjitha shtetet, pavarësisht nga madhësia apo fuqia e tyre, duhet të kenë të drejta të barabarta në institucionet ndërkombëtare. Ai kritikoi ashpër përdorimin e “rregullave të shtëpisë” nga vendet e fuqishme dhe paralajmëroi kundër standardeve të dyfishta në politikën globale.

Angazhimi ndaj multilateralizmit dhe rolit të OKB-së Xi konfirmoi edhe njëherë përkushtimin e Kinës

ndaj multilateralizmit dhe rolit qendror të Kombeve të Bashkuara. Ai theksoi se çështjet globale duhet të trajtohen përmes konsultimeve kolektive dhe jo me vendime të njëanshme. Sipas tij, institucionet shumëpalëshe duhet të reformohen dhe rigjallërohen, për të reflektuar më mirë realitetet e reja të shekullit XXI, sidomos në përballjen me sfida ndërkufitare si ndryshimet klimatike, kërcënimet kibernetike, pabarazitë ekonomike dhe teknologjitë e reja.

Roli i zgjeruar i SCO në qeverisjen globale Organizata e Bashkëpunimit të Shangait, e cila tradicionalisht ka qenë një platformë për bashkëpunim racional në fushën e sigurisë dhe zhvillimit ekonomik, u prezantua nga Xi si një model i mundshëm për reformën e qeverisjes globale. Ai theksoi “Frymën e Shangait” – e cila përfshin besimin e ndërsjellë, barazinë, respektin për diversitetin dhe zhvillimin e përbashkët – si një parim drejtues për bashkëpunim ndërkombëtar më të gjerë.

Ai u bëri thirrje shteteve anëtare të SCO-së të thellojnë bashkëpunimin në siguri, përmes qendrave të reja si:

- Qendra Universale për Përballimin e Sfidave të Sigurisë
 - Qendra Kundër Drogës e SCO
- Po ashtu, ai propozoi zgjerimin e bashkëpunimit në fusha si:
- energjia
 - teknologjitë digjitale

- zhvillimi i gjelbër
- arsimit

Nisma konkrete dhe angazhime të reja

Për të dëshmuar angazhimin e saj të sinqertë, Kina shpalli disa inisiativa konkrete në bashkëpunim me vendet anëtare të SCO:

- Platforma bashkëpunimi në energji, industri të gjelbër dhe ekonomi digjitale
 - Qendra për inovacion shkencor dhe teknologjik, arsim të lartë dhe trajnime profesionale
 - Projekte infrastrukturore për energji të rinovueshme
 - Pjesëmarrje në zhvillimin e aplikacioneve të inteligjencës artificiale dhe Stacionin Hënor Ndërkombëtar
- Në fushën e shëndetësisë publike, Xi premtoi ndihmë për trajtimin e mijëra pacientëve nga vendet e SCO-së, për sëmundje si kanceri, sëmundjet e zemrës dhe katarakti.

Në përmbyllje të fjalimit të tij, Xi Jinping theksoi rëndësinë e mbrojtjes së së vërtetës historike rreth Luftës së Dytë Botërore dhe trashëgimisë morale të fitores kundër fashizmit. Sipas tij, ruajtja e kujtesës historike nuk është vetëm një detyrë e kujtesës kolektive, por një akt i domosdoshëm politik për të ruajtur paqen dhe drejtësinë në rendin ndërkombëtar. Kjo qasje nënkupton që Kina nuk e sheh të kaluarën thjesht si histori, por si burim legjitimiteti moral dhe diplomatik, për të mbështetur rolin e saj në arenën globale si një garantues i stabilitetit dhe i parimeve themelore ndërkombëtare.

Duke i dhënë këtij përkujtimi një dimension gjeopolitik, Kina e pozicionon veten si një mbrojtëse e rendit ndërkombëtar të pasluftës, veçanërisht të atij të institucionalizuar me krijimin e Kombeve të Bashkuara. Megjithatë, ajo bën dallimin mes ruajtjes së parimeve që ky rend përfaqëson dhe nevojës për transformimin strukturor të tij, në mënyrë që të pasqyrojë më drejt ndryshimet e realitetit global, veçanërisht rritjen e vendeve të Global South dhe zhvendosjen drejt një bote multipolare.

Fjalimi i Xi në Samitin e SCO 2025 përfaqëson një artikulum të plotë dhe strategjik të vizionit të ri ndërkombëtar të Kinës. Ai bashkon në mënyrë të kujdesshme angazhimet normative – si multilateralizmi, zhvillimi i qëndrueshëm dhe respekti për sovranitetin – me interesat konkrete strategjike për të ndikuar dhe përfundimisht për të riformësuar arkitekturën e qeverisjes globale. Në këtë mënyrë, Kina nuk propozon shkatërrimin apo zëvendësimin e sistemit ekzistues, por riformimin e tij nga brenda, për ta bërë më gjithëpërfshirës, më të drejtë dhe më funksional në një realitet ku fuqitë jo-perëndimore kanë një rol gjithnjë e më të madh.

Lavrov akuzon Perëndimin në OKB për minimin e paqes në Ballkan

Ministri i Jashtëm rus Sergei Lavrov deklaroi në një fjalim në Asambleenë e Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara, se Perëndimi po minon paqen dhe stabilitetin në Ballkan, Bosnjë dhe Hercegovinë dhe Kosovë, duke theksuar se Moska mbetet “konsistente në mbrojtjen e sovranitetit të Serbisë”.

Lavrov theksoi se veprimet e Perëndimit në Ballkan, ku, siç tha ai, po shkelet një parim i tillë statutor si detyrimi i të gjithë anëtarëve të OKB-së për të respektuar vendimet e Këshillit të Sigurimit, janë “një shembull i qartë i minimit të sovranitetit dhe ndërhyrjes flagrante në punët e brendshme”. Ai tha se “sulme sistematike të drejtuara kundër popullit serb dhe të drejtave të tyre themelore” po kryhen në Bosnjë dhe Hercegovinë dhe Kosovë. Moska nuk ka ndërmend të sulmojë NATO-n dhe BE-në.

Ministri i Jashtëm rus Sergei Lavrov sqaroi se Moska nuk ka plane për të sulmuar NATO-n ose BE-në, duke paralajmëruar se çdo “agresion” kundër vendit të tij do të “refuzohet me vendosmëri”.

Lavrov tha se Rusia “u ka sugjeruar gjithnjë e më shumë kryeqyteteve të NATO-s që të respektojnë detyrimet e tyre dhe të bien dakord për garanci sigurie ligjërisht të detyrueshme. Propozimet tona janë injoruar dhe vazhdojnë të injorohen.”

“Për më tepër, kërcënimet për përdorim force kundër Rosisë, e cila akuzohet se praktikisht po planifikon një sulm ndaj vendeve të NATO-s dhe BE-së, po bëhen më të shpeshta. Presidenti Vladimir Putin i ka mohuar vazhdimisht provokime të tilla. Rusia nuk ka pasur kurrë dhe nuk ka qëllime të tilla”, tha Lavrov në fjalimin e tij në sesionin e 80-të të Asamblesë së Përgjithshme të OKB-së në Nju Jork.

Dear readers and followers of Argumentum.al

On the third anniversary of the founding of the online media Argumentum.al, now it comes in the version of a monthly magazine which you can browse online from April 2022.

This monthly publication offers a clear combination of news on Albania, the Western Balkans and the world, as well as opinions and analyses of events taking place during the month.

Thanking each of you for your attention and trust in our media, we promise that we will continue to publish objective analysis on key developments in the country, region, Europe and the world.

Argumentum.al strives to be an authoritative source of journalism with analyses and comments on international relations, world politics and a wide range of issues of global importance by publishing exclusive materials. This is done thanks to the contribution of some of the well-known names of Albanian politics and journalism and other local and foreign collaborators. At the same time, Argumentum.al is open for comments and opinions by its readers.

Read on domestic and international issues in the magazine Argumentum.al free of charge in Albanian and English!

“Argumentum”, an intellectual process...

U.S.A.–Kosovo strategic cooperation is vital for ensuring peace and stability in the region and in Europe

The Council of Albanian Ambassadors has expressed deep concern over the United States' decision to indefinitely suspend the Strategic Dialogue with Kosovo. In its statement issued on September 15, 2025, the Council warned that such a decision "risks undermining one of the United States' most loyal partners in the region," while potentially creating space for interference by Serbia and its strategic allies — Russia, China, and Iran. The Council emphasized the need for continued support for Kosovo in strengthening its democratic institutions, and called for the resumption of dialogue with the United States as a vital guarantee of peace and stability in the region, the statement noted.

Tirana, September 15, 2025.

The Council of Albanian Ambassadors expresses deep concern over the United States decision to indefinitely suspend the Strategic Dialogue with Kosova. This move risks undermining one of America's most loyal partners, while rewarding Serbia, a state openly aligning with China, Russia, and Iran.

Kosova is among the most pro-American nations in the world, with an unquestionable commitment to peace, democracy, and Euro-Atlantic values. Suspend-

ing dialogue with Pristina, while opening one with Belgrade, sends a troubling message and risks destabilizing the region by encouraging Serbia's interference through the Serb List.

Kosova needs support in strengthening its institutions, not pressure that could paralyze them.

U.S.A–Kosova strategic cooperation is vital to ensuring peace and stability in the region and in Europe.

Kosova should make efforts to emerge from the EU and now the US sanctions as soon as possible, by changing its political behavior and properly assessing the vital role of Western support for further development of its democratic institutions, its security and the prosperity of the people.

Belgrade's interventions in Kosova through Serbian political entities must be challenge in full coordination with the US and the EU, and within constitutional norms.

The Council of Albanian Ambassadors calls on the acting Prime Minister, Albin Kurti, as the first winner of the February 9 elections, and other political actors in Kosova, to find common ground for the major interests of the state and the nation, and to resume dialogue with the US to strengthen relations in the fields of defense, security and economy.

Likewise, political entities in Kosova should align their positions regarding the Kosova-Serbia dialogue, to reach a final agreement that would lead to mutual recognition between the two states.

From Kaliningrad to Belgrade: Euro-Atlantic Threat Cordon

Dr. GURAKUÇ KUÇI

Senior Researcher at Institute for Hybrid Warfare Studies “OCTOPUS” and profesor at UNI College

Within just a few days, Russia provoked the West from the north to the southeast, demonstrating that at two strategic points – from the Black Sea to the Adriatic – it relies on two key anchors: Kaliningrad in the north and Serbia in the south.

Russian Intelligence in Support of Vučić’s Regime Consolidation

On September 15, 2025, Russia’s Foreign Intelligence Service (SVR), via the state agency TASS,

warned that on November 1 the European Union would organize a “Serbian Maidan” in Serbia, precisely on the anniversary of the Novi Sad train station tragedy. This warning is no coincidence: it is a classic Russian psychological operation, combining symbolism (the tragic anniversary) and destabilizing analogy (parallels with Ukraine in 2014) to construct the perception that the West is planning coups in the Slavic space. The objective: to generate fear and mobilize the population around Vučić’s regime, positioning him as the defender against a foreign conspiracy.

In line with this narrative, according to pro-government media, around 140 mobilizing rallies have been organized across Serbia in support of Vučić and

against blockades. These serve as an infrastructure for controlled response: rehearsals designed to neutralize anti-government protests by balancing them with orchestrated “counter-protests.” Vučić himself has declared that the “color revolution” has failed, proclaiming not only victory over the opposition, but also the West’s failure to overthrow him, since he has consistently accused them of organizing the protests. This discourse is part of the groundwork for his political triumph over any civic movement.

Vučić’s consolidation of power is not limited to rallies: it extends to the total control of the security apparatus. The dismissal of Spasoje Vulević, commander of the Special Anti-Terrorist Unit (SAJ), is a key example. Vulević publicly

stated: “Minister Ivica Dačić and Police Director Dragan Vasiljević had informed me that President Vučić did not want an armed formation outside his absolute control”. This move demonstrates that Vučić is ensuring the elimination of any autonomy within Serbia’s security structures that might act against him. It also discourages protesters: once they know that every sector of the security apparatus serves Vučić’s interests, then any change in circumstances would have to escalate either into civil war or into surrender. Civil war is an almost unattainable initiative, as it requires special resources and external support.

After strengthening authoritarian rule and silencing every serious opposition voice, Vučić will become the sole option in elections, since he plans to bring Serbia to both presidential and parliamentary elections by mid or late next year. Potentially, he may even bring Tomislav Nikolić back into politics, in a Putin–Medvedev style arrangement.

Why Russia Needs an Irreplaceable Vučić in Serbia

This consolidation makes Serbia an unquestionable proxy of Russia in the Western Balkans. For the EU and the U.S., it creates a regime with no visible alternative: either Vučić is accepted as a partner, or access to Serbia is lost entirely. This situation imposes on the West the interests of the Vučić–Putin axis and narrows its diplomatic room for maneuver. Most likely, even diplomacy aimed at pulling Serbia out of Russia’s orbit will only produce another Trojan horse for Moscow within the West’s

security perimeter.

During the same period, Russia has carried out drone provocations in Poland, Romania, and, reportedly, Estonia. All of these are NATO member states. These actions, combined with the warning regarding Serbia, align along what was once known as the “sanitary cordon,” stretching from the Baltic to the Adriatic. For Moscow, this constitutes a red line in silent negotiations: a zone where it demands not to be challenged and where its reinforcement is tolerated, but not transgression. Serbia is the pivotal point of this line, where Russia leverages a local partner to test NATO’s limits.

An additional provocation in the Western Balkans coming from Serbia is the announcement of its newly acquired Israeli-made weapon system, with a strike range of up to 300 km. This development grants Serbia new capabilities that affect not only Kosovo, but also Bosnia, Montenegro, North Macedonia, and beyond.

The Compromise of No Compromise

All these elements, the SVR’s warning for November 1, the 140

“

This move demonstrates that Vucic is ensuring the elimination of any autonomy within Serbia’s security structures that might act against him. It also discourages protesters: once they know that every sector of the security apparatus serves Vucic’s interests, then any change in circumstances would have to escalate either into civil war or into surrender. Civil war is an almost unattainable initiative, as it requires special resources and external support.

pro-regime rallies, the dismissal of Vulević, the plan to bring back Nikolić, the drone provocations, the “sanitary cordon,” and the 300 km Israeli weapon—point to a new reality: Serbia is transforming not only into a “little Russia,” but also into Moscow’s experimental theater in Europe.

Containing Serbia and Russia has become imperative. Any strategy to detach Serbia from Russia’s orbit must be built with caution and can no longer rely on the dangerous approach of “stabilitocracy” or “appeasement politics.”

Such a strategy must include not only the traditional Western Balkan states but also Croatia, Slovenia, and Bulgaria, all of which play a key role in the architecture of regional security.

If this approach is absent, the Western Balkans risk becoming an extension of the threatening cordon against Euro-Atlantic security. Such a scenario would not only consolidate Russian-Serbian influence but would also open new avenues for China’s expansion in the region—turning the crisis into a multidimensional challenge, far more difficult to manage.

THE TROIKA THAT DEFIES THE WEST!

The engines of the French–German axis in full swing! The Troika that defies the West! Bayrou fell, what about Macron? A hot diplomatic autumn in New York!

REAL POLITIK FLASH NO. 93 | 20 AUGUST – 10 SEPTEMBER 2025 | EXCLUSIVELY FOR ARGUMENTUM

Comments “flash” on 4 major diplomatic events, only in 1.000 words by the well-known analyst, Grand Master in Diplomacy

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

The engines of the EU historic axis are in full working capacity, which was shown in the Meeting of the French-German Council of Ministers in Toulon, on 29 – 30 August, co-chaired by the French President Macron and Chancellor Merz and attended by 10 most important ministers for each side. This meeting was important given the situation for the world and the EU, especially the escalation of the Russian aggression against Ukraine, the aggravation of the crisis in the Middle East and other serious geopolitical challenges. Besides, France and Germany were expected to level put their five major disaccords: the shared loans for financing military expenses, dispatch ground troops in Ukraine, the use of nuclear energy, the free trade agreement “Mercosur” with South America and the recognition of the State of Palestine.

Its 26 – page statement included “The economic Agenda” with 8 strategic concepts and 20 pilot projects, various reforms to reduce red tape and facilitation of investments, trade, energy, technology, the construction of the “Southeastern” hydro energy line among France, Germany, Spain and Portugal.

Meanwhile, Germany agreed that France could use nuclear energy. Both supported the EU program of “Digital sovereignty” and objected the relevant US pressure. Whereas in the security area, they talked on defence cooperation, joint production of arms and ammunition, continuation of aids for Ukraine, security guarantees and other items.

Meanwhile, they postponed for the end of the year the adoption of their most important project together with Spain, the manufacture of the modern military planes with drones FCAS. Since the French company “Dassault” claims more wider participation in the control and decision – making process leading to a long deadlock. Likewise, the french-german disaccord for sending ground troops in Ukraine was passed with the pledge to support the Ukrainian

army in other important domains.

Much work needs to be done for the materialization of the major project of setting up the early warning system for the missile defence and the integration of ground radars “JEWEL”, where other countries will also be invited.

Finally, they agreed on “maximum pressure” over Russia in order to end the war in Ukraine. In this context, they emphasized the significance of nuclear deterrence for Russia with the relevant assurances.

2.

A hot diplomatic autumn in the UN New York!

Apparently, the summer heat will continue in New York during in autumn during the 80th Session of the UN General Assembly opened on 9 September and the top level debate from 22 – 27 September.

The state and diplomatic leaders will continue their previous efforts and clashes in the Glass Palace on many crises, particularly the Russian aggression against Ukraine and the Middle East. With many promises, pledges, predictions but with less hopes for peace.

At the limelight will certainly be President Trump, as the head of the host state and who in his first 7 months is shaking the foundations of international relations. Replacing gradually the force of international law with the law of force, imposing hard power and the zones of influence with his transactionalist doctrine, whose core is profit through political and commercial deals. With his claims to end the wars although he is stucked in the mud with in Ukraine.

In the Middle East peace is still far away and the situation remains explosive. Iran is starting its preparations for the atomic bomb; his “reserve” armies, the Houthis and Hisbullah are trying to recover after subsequent losses. Arab states, including Lebanon

and Syria are preparing peace deals with Israel. However, the situation there is more complicated after Israeli attacks in Gaza and Netanyahu's latest decision for its occupation.

Meanwhile, the recognition of the State of Palestine has become a new “apple of discord” among Arab and Western states against US and Israel opposition. The USA refused the entry visa for the delegation of the Palestinian Authority in New York, although in this case it is a neutral place. This delegation would attend also the Conference co-chaired by France and Saudi Arabia for the Palestine's recognition on 22 September there.

The decision by France, the UK, Canada, Portugal, Australia, Belgium and many other countries to recognize Palestine during this UN session has “poured more oil to the fire”

Given these developments, the “two states” solution has become a top priority in the international agenda with no other alternative.

3.

The Troika that defies the West!

As such did appear in the celebrations of the 80th Anniversary of the end of the WW II and the grand parade in Peking on 3 September presidents Xi Jinping, Putin and Kim Jong un. Now it is evident that this fearful troika is seeking a new international order

but this time under their rule. For they are more in numbers and in the political, economic and military power. The military parade in Tienamen, their speeches and unity intends to weaken and defy the USA. The latter not only failed to divide China from Russia but they are falling apart from Europe, their traditional ally.

4.

Bayrou fell, what about Macron? 9 months after the fall of his predecessor, the prominent Europeanist, Michel Barnier, on 8 September, it was the Bayrou-led government that lost the parliamentary vote of confidence. Although expected, this is another political earthquake for France and President Macron.

Now we have to see if the newly appointed Prime Minister, Sebastien Lecornu would be able to establish a majority government. Otherwise, France would enter into endless spiral of crises and debts. Infringing the political and economic stability in France, which would deter market investors and make them lose their trust on the state, at a time when the public debt is at record high levels of 116 percent. Meanwhile, Macron's resignation and early elections can not guarantee that a single party would win absolute majority, and so the crises would further escalate. With serious effects on France and the EU, which even now is full of serious debts, crises and challenges. And above all what would happen with President Macron, now the real target of the opposition and the massive blocking protest movement launched on 10 September has swept through the whole France.

Albania's AI Minister Dilemma: Fighting Corruption or Strengthening Authoritarianism?

BY GRESA HASA*

In a carefully staged spectacle perfectly suited to Albania's semi-authoritarian leader Edi Rama, the country once again drew international attention by introducing, for the first time worldwide, a minister created by artificial intelligence (AI). Named Diella, after the Albanian word "diell," meaning sun, she appears in a traditional Albanian costume, a strikingly banal fusion of modern technology and folkloric imagery that underscores the absurdity of Rama's showmanship and his fondness for performative politics over substantive governance.

Following the May 11 parliamentary elections, which secured the Socialist Party (SP) an overwhelming supermajority, in an

awkward gathering of the SP's National Assembly on September 11, Prime Minister Edi Rama presented his new cabinet. Aside from Diella—whose novelty is debatable, given that Rama's ministers often operate like his personal automatons—the new cabinet features only one genuinely new face: Evis Sala, a medical doctor with an academic background and experience in managing a healthcare clinic in Italy, now appointed to lead the Ministry of Health and Social Welfare.

In power without interruption since 2013, and now openly mocking the concept of electoral alternation as a "fairytale," Rama, entering his fourth term, has again recycled the same faithful and familiar faces across ministries. Notably, Belinda Baluku was named Deputy Prime Minister while retaining her role

as Minister of Energy and Infrastructure, and Niko Peleshi, former Deputy Prime Minister and two-time minister in Rama's previous cabinets, was appointed Speaker of Parliament.

Party loyalists who have managed to avoid jail for corruption or money laundering were assembled two weeks ago standing only a few meters from Rama—but all utterly confused and clueless about what was happening. It is typical of Rama to appoint the new cabinet without prior notice or consultation. It reflects his style of governance which is designed to keep those around him in a constant state of dependence and uncertainty, effectively bending institutional procedures to serve his personal whims.

The old-new ministers sat there, tense and unsure whether they would be rewarded, cast aside, or

simply ignored, many upon hearing their name shocked, or even choked up.

Against this backdrop, the debut of an AI minister is merely the extension of a leadership style based on authoritarian control and manipulation. Rama asserts that Diella will oversee public tenders, a sector deeply entrenched in corruption and dominated by the country's political elite and oligarchy. According to Albania's Prime Minister, this AI-driven oversight will ensure complete transparency and serve as a tool to combat corruption. This would be hopeful if Albania were a thriving democracy, but since the country has effectively come to resemble a single-party state over the past decade—with no opposition, nearly all state institutions captured, and a media constantly under attack by the ruling party—the situation provokes skepticism.

Placing blind trust in AI is, at best, naive, and at worst, a cunning maneuver, designed to manipulate and obscure real power. In a functional democracy, there would be regulations in place, such as independent professional audits to examine the AI's deci-

sions and how it was developed, including the criteria used to award a public procurement to one company over another, or to justify a specific price.

The AI can be intentionally biased toward favored companies, especially since the algorithm can replicate and amplify previous patterns of favoritism, therefore reinforcing the interests of political and economic elites instead of providing objective and fair results. This would make corruption only harder and more complicated to detect, rather than impossible, as Rama claims.

In such a context, the Albanian government could easily deflect responsibility by presenting the outcomes as purely objective and mathematically determined, or by blaming an 'algorithmic glitch'. Consequently, corruption would be highly effective, and patronage networks could operate with even greater efficiency, hidden behind the façade of transparency and innovation.

Albania is a country where the rule of law is weak. Checks and balances are largely non-existent, and this deficit becomes even more acute when dealing with something as novel and poorly

understood by the public, as AI. With data control monopolized by the regime and no independent watchdogs to scrutinize how the AI operates, Albania's fragile democracy faces a direct and serious threat. This is evident even in the appointment of Diella: made without constitutional basis—Albania has no legal provisions for an AI minister—without public debate, and presented as yet another one of Rama's surprise moves, reflecting a pattern of stubborn disregard for democratic norms while exploiting emerging technologies to entrench power.

As an EU candidate country, Albania is obliged to align its policies with the EU acquis, including regulations governing AI. A European Commission (EC) spokesperson underscored this in an official correspondence with the Albanian online fact-checking outlet 'Faktoje,' encouraging the country to comply with the EU AI Act. Failure to do so could jeopardize the country's EU integration process.

Officially known as Regulation (EU) 2024/1689, the EU AI Act was adopted in March 2024 and came into force in August of the same year. Covering all types of AI across a wide range of sectors, the Act provides precisely the safeguards Albania currently lacks: a framework to ensure transparency and accountability in AI deployment—something far more reliable than Rama's pompous declarations.

Until that happens, Diella remains nothing but Rama's personal doll—a tool to further enhance his propaganda and serve the regime he represents, instead of the citizens of Albania, democracy at large, or the country's EU integration process.

*BiEPAG

Albania is a country where the rule of law is weak. Checks and balances are largely non-existent, and this deficit becomes even more acute when dealing with something as novel and poorly understood by the public, as AI. With data control monopolized by the regime and no independent watchdogs to scrutinize how the AI operates, Albania's fragile democracy faces a direct and serious threat.

Azerbaijan and the conflict with Armenia over the Nagorno-Karabakh region!

PROF. DR. ENVER BYTYÇI

ARGUMENTUM

Azerbaijan is a country with a very important geopolitical and geo-economic position in the Caucasus region and beyond. For the first time, this country declared its independence in 1918, right after the First World War, but two years later it was annexed by the former Soviet Union. From 1920 until 1991, when it again declared its independence, it was part of Moscow's communist empire.

The former Soviet Republic of Azerbaijan was among the first of the 15 republics that the USSR had, to declare its independence in 1991, as the empire was collapsing. After independence, Azerbaijan did not have major conflicts with Armenia. However, during the Soviet era and up until last year, Azerbaijan had a prolonged, decades-long conflict with the former Soviet Republic of Armenia, which also became independent with the dissolution of the former USSR. The cause of this conflict was the Nagorno-Karabakh region, which is inhabited by a majority Armenian population. This region had autonomy within the Azerbaijan Soviet Socialist Republic.

But after independence, the Republic of Armenia announced its claims to Nagorno-Karabakh, demanding that this region join the Republic of Armenia. Initially, it was the head of the Nagorno-Karabakh govern-

ment, Gurkassjan, who in 1991 accused Azerbaijan of having violated the autonomy of this republic. He said that the Armenians of this region, as well as the Armenians of Armenia, see themselves as a one nation, preaching the unification of Nagorno-Karabakh with Armenia. The independent Republic of Azerbaijan denied the accusations, not because it feared the union of Nagorno-Karabakh with Armenia. This unification was completely impossible because the borders of the region with an Armenian majority and those of the Armenian state itself do not coincide. A union of a region, recognized as part of the state of Azerbaijan, with another state, in this case Armenia, was absurd to even contemplate, let alone to implement.

Nevertheless, the Armenian authorities, both in the region and in Armenia, nurtured the illusion of the unification of Nagorno-Karabakh with Armenia for decades. In this venture of belief, they had the support of

some European countries, but also of Russia. Russia supported the ambitions of the Nagorno-Karabakh Armenians in order to keep a hotbed of conflict burning in the Caucasus. Keeping conflict hotbeds active has always been a strategy of the Russian Federation, with its hope that in a favorable situation it could use that conflict zone for its expansionist interests. The same thing happens, for example, in the Balkans with the two conflict hotbeds, that of Kosovo with Serbia and of Republika Srpska with the Bosnian Federation.

On the other hand, the demands of the Armenian citizens of Azerbaijan were extremely unrealizable. With their extreme demands, the Armenians in this case, instead of gaining substantial autonomy in exchange for accepting and respecting the Republic of Azerbaijan, focused on rejecting the state and its territorial integrity. However, after declaring independence in 1991, Azerbaijan was recognized by the

UN Security Council as an independent state, with full respect for its territorial integrity.

However, the President of Armenia, Robert Kocharyan, declared in 2003 that “Azerbaijanis and Armenians cannot live together, as they do not accept each other’s ethnicity.” This statement was harshly criticized at the time by the Secretary General of the Council of Europe, of which Armenia is a member.

The disagreements continued for many years and decades. They were also related to the so-called return of Armenian refugees to their settlements in Nagorno-Karabakh, which was met with refusals from Baku, mostly due to the increase in the number of these refugees by Armenia. This is reminiscent of the number of Serb refugees who fled Kosovo, which Belgrade authorities consider to be 235,000, while in Kosovo in 1991, according to the Serbian government’s census, only 209,000 Serbs lived. And if we add to the figure of 235,000 the 105,000 Serbs who have not left Kosovo, then it turns out that the number of Serbs in Kosovo during the last war was 340,000, or 130,000 more than the actual number.

In 2010, the international community intervened seriously to resolve the conflict through negotiations between the two states. The Council of Europe, through resolution 2216, welcomed the decision for direct talks between the president of Azerbaijan and that of Armenia at the time and called for the return of Armenian refugees to Nagorno-Karabakh. It also called for peacekeeping troops to be deployed in this region after an agreement. Meanwhile, the UN Security Council stated in three of its resolutions

that Nagorno-Karabakh belongs to Azerbaijan.

Since this time, talks have continued between the two presidents and delegations of both countries, until early 2024 when the agreement to resolve the conflict in favor of Azerbaijan was reached. During the 13-year period, there were numerous episodes of violence and even loss of human life in this conflict. On March 13, 2025, the parties informed the public that they had agreed on the terms of peace and that the Republic of Armenia recognizes Nagorno-Karabakh as a sovereign part of the state of Azerbaijan. Meanwhile in August of this

In 2010, the international community intervened seriously to resolve the conflict through negotiations between the two states. The Council of Europe, through resolution 2216, welcomed the decision for direct talks between the president of Azerbaijan and that of Armenia at the time and called for the return of Armenian refugees to Nagorno-Karabakh. It also called for peacekeeping troops to be deployed in this region after an agreement. Meanwhile, the UN Security Council stated in three of its resolutions that Nagorno-Karabakh belongs to Azerbaijan.

year, the American president, Donald Trump, invited the two presidents of both countries to the White House, where an additional peace agreement was signed, in which Azerbaijan is also recognized the right to the Sangesur corridor, which passes through Armenia, to use for trade with Turkey and other countries. The USA will be the guarantor power of this agreement which includes the use of the Armenian corridor by Azerbaijan for trade.

But the achievement of the agreement is also a contribution of the Republic of Turkey and its president, Recep Tayyip Erdoğan, who with his diplomatic methods managed to paralyze Russian aid to Armenia. This even caused Armenia to express a kind of revolt against Moscow and to consider its withdrawn stance as a “betrayal”. However, it should be considered that Armenia itself at this time had become very close with France and some other European countries, which ran in contradiction with the tense relations between the Russian and French presidents.

The fundamental lesson that comes from this conflict is that minorities must fight for their rights, but always in accordance with the constitution of the country in which they live. If it happens that a certain minority does not accept coexistence, then the solutions can be painful. The Armenians of Azerbaijan refused for more than three decades to integrate into their state, as a result, they ultimately lost their territorial autonomy as well. Having become extremely hostile to the majority population, a large number of them left their settlements to Armenia after the agreement. The departure was also a refusal of coexistence with the Azerbaijanis.

Adresa: Njësia bashkiake nr. 5, Rruga "Abdyl Frasheri", Ndërtesa 8, Tiranë, Shqipëri

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

**Email: redaksia.argumentum@gmail.com,
info@argumentum.al**

NUIS/NIPT: L91415033Q

Twiter : [Argumentum_al](#)

Facebook: [argumentum.al](#)

Instagram: [argumentumnews](#)

© Argumentum. All rights reserved